

Muitobargu oaččui bálkkašumi

SÁMISOSTER ry lea ožžon Vuoden Muistoteko 2016 – nammasaš dovddastusbálkkašumi. Suomen muistiasiantuntijat ry jugii dán jagi bálkkašumi ánssolaš muitobarggus sámiiid boaresolbmuiguin. SámiSosterin Muittohallat – Muistutella -prošeavtta ulbmil lea doarjut ja ovddidit sápmelaš muittohuuvvan olbmuid oppalaš doaimmannávccaid ja virkuivuoda.

Ulbmilin lea maid doarjut muittohuuvvan olbmuid ruovttus orruma ja doarjut maid sin lagasolbmuid go deaivvadit muitobuoazalmasvuodain. Prošeavtta vuodđun leat olbmuid iežaset doaimmannávccat, nanusvuodát, vásáhusat ja oainnut árgabeaivvis. Doaimma leat ollašuttán sámiiid iežaset kultuvrra vuodul ja sámegeillii. RAY Eloisa ikä -prográmmii gullevaš prošeavtta ulbmil leage maid ovddidit kultursensitiiva bargovugiid. Bálkkašumi lassin SámiSoster ry ságadoalli **Ristenrauna Maggai** addojuvvo earenoamáš máinnašupmi. Bálkkašumi addi cealká, ahte Magga lea guhká ja mávssolaččat bargan sápmelaš boaresolbmuid ja muittohuuvvan olbmuid divššu ovddidemiin. Son lea iežas doaimma bokte váikkuhan maid dasa, ahte Lappi guovllu sámegeiddain leat aktiivvalaččat geahččalan ovddidit muitobarggu máhttima.

– Mun dovddan, ahte dát lea dovddastus bargui maid mii leat bargan, muhto maid dasa, ahte dat gide fuomášumi sápmelaš muitobuhcciid iežaset giela ja kultuvrra mearkkašupmái veahkke- ja dikšunbarggus, Ristenrauna Magga dadjá.

Ristenrauna Magga mielde sápmelaš muittohuuvvan olbmuid oppalaš buresveadjima čielggadeamis ja doarjumis deattuhuvvo olbmo iežas giella ja kultuvra. Earret lálkaásahusa geatnegasvuodaid, mat eaktudat bálvalusaid ordnema, Magga mielas mearkkašahtti lea sámiiid bálvalusaid geavaheddjiid dárbu sin iežaset giela ja kultuvrra bálvalusaide. Dat deattuhuvvojit earenoamážit sosiála- ja dearvvašvuodabálvalusain, main giedahallojuvvon áššit leat hui persovnnalaččat ja váttis kommuniseret.

– Lea dorvvolaš hupmat váttes áššiin maid, go diehtá, ahte dalle ipmirdit su riekta, muitala sápmelaš vuorasolmmoš. Ii leat nohkka, ahte sápmelaš ipmirda, mii sutnje daddjo, muhto son galgá sáhttit muitalit ipmirdahtti ládje maid son dovdá, mot su dilli lea, Magga muittuha.

Earenoamážit sis, geat leat muittohuuvvan, sámegeilla man sii leat oahppan vuosttaš giellan, báhcá gievrrat giellan ja báhcá Magga mielde dávjá maid áidna giellan. Son váldá ovdan maid olbmuid kulturduogáža.

– Muitobuohcci árgabeaivvis deattuhuvvo su iežas kultuvra. Eallin manná luonddu ja jagiáiggiid molsašuddama mielde ja dat juoga ládje stivrejit earenoamážit sámiiid árbevirolaš ealáhusaid konkrehda doaimmaid muitobuohccinge, dannego dat leat álo, juo mánnávuoda rájes, čuvvon ja stivren eallima. Magga mielas luondu jienainis, hájainis ja iešgudet elementtain addá fámu olbmo árgabeaivái, vaikko muitobuoazalmasvuolta livččiige juo ovdánan.

Suomen muistiasiantuntijat ry lea juohkán Vuoden Muistiteko -dovddastusbálkkašumi jagi 1994 rájes. Dat addojuvvo ovttaskas olbmui dehe servošiidda, mat leat iežas doaimmaiguin ovddidan muittohuuvvan olbmuid buori divššu ollašuvvama. Dál 23. Geardde juhkkujuvvon dovddastusbálkkašumi sturrodat lea 1000 evrro. Suomen muistiasiantuntijat ry lea jagi 1990 vuodđuduvvon searvi, man ulbmi lea muittohuuvvan olbmuid buori eallima ja buresveadjima ovddideapmi ámmátolbmuid bokte. SámiSoster ry lea jagi 1997 vuodđuduvvon riikkaviidosas sosiála- ja dearvvašvuodasuorggi organisašuvdna. Dan ulbmil lea gozihit, áimmahuššat ja ovddidit sámiiid vuoiगतvuodaid álgoálbmogin sosiála- ja dearvvašvuodasuorggis. ❖